

Till Stockholms länslandstings kulturförvaltning

Synpunkter på "Framtidens kulturstöd" en utredning av Eric Sjöström för Stockholms läns landsting 2015.

Bakgrund

Landstingets kulturnämnd gav i budgeten för 2014 landstingets kulturförvaltning i uppdrag att göra en bidragsöversyn i nära samverkan med kulturlivet. Som ett led i den processen anlätades Eric Sjöström för att utreda hur Stockholms läns landstings framtida kulturstöd bäst ska utformas. Arbetet har skett i dialog med ett hundratal representanter från olika kulturorganisationer och kulturföreträdare från länets kommuner. För synpunkter från Stockholms stads kulturförvaltning har kulturdirektören och chefen för kulturstrategiska staben intervjuats. Förslaget är ute på remiss och synpunkter kan lämnas till landstinget fram till den 21 augusti.

Den 11 juni presenterade landstinget utredarens förslag i rapporten "Framtidens Kulturstöd". Rapporten ger förslag om hur landstingets kulturstöd bör förändras och kulturförvaltningen uppmanas att inta en mer aktiv roll i regionen. Utredaren förordar också ett mer strategiskt arbete när det gäller kultur för barn och unga.

Utredningen föreslår förändringar som stärker både kulturlivets och kulturförvaltningens position i hela länet. Detta genom ändrad inriktning för förvaltningen mot en nätverksskapande och strategisk roll för hela regionen. Viktiga ledord framöver sammanfattas med större långsiktighet, ökad tydlighet och lyhördhet.

Utredningen bedömer också att ett införande av kultursamverkansmodellen i Stockholms-regionen skulle stärka kulturens ställning i många av länets kommuner. I linje med det är det utredarens bedömning att kulturförvaltningen bör intensifiera och prioritera kulturnämndens uppdrag att utreda förutsättningarna för ett införande av modellen i regionen.

Förslagen som utredningen presenterar kan sägas rymmas inom tre områden:

- en tydligare strategisk, samordnande och aktiv roll i länet
- en utveckling av det strategiska arbetet med kultur för barn och unga
- en förändrad och tydligare stödstruktur

Bland annat föreslås att de regionala verksamhetsstöden blir treåriga, att nya typer av projektstöd införs, att en referensgrupp inrättas vid all stödgivning och att regionala kulturnoder med spetskompetens utses från det fria kulturlivet.

På tre områden inkluderar utredningens förslag Stockholms stad.

- *Kultur i skolan: landstinget bör underlätta skolors möjlighet att ta del av kultur i samarbete med Stockholms stad*
- *Kulturstöd: initiera en samordning av ansökningsformalia med Kulturrådet och Stockholms stad.*
- *Internationella projekt: se över eventuella samverkansmöjligheter med de kommuner, till exempel Stockholms stad och Botkyrka, som idag stödjer internationella samarbetsprojekt.*

Stockholms kulturförvaltnings synpunkter

Stockholms kulturförvaltning har tagit del av rapporten "Framtidens kulturstöd". Förvaltningen ser positivt på att man från landstingets utgångspunkt gjort en genomlysning av de regionala kulturstödens behov av utveckling så att de möter samtiden och framtidens behov. Både Stockholms stad och region är i en fas av snabb utveckling och både kulturen och stödsystemen behöver följa med i de förändringar som sker.

På ett övergripande plan stämmer slutsatserna i utredningen överens med flera av de synpunkter som Stockholms kulturförvaltning framförde vid samtal under våren. Det finns dock några oklarheter vad gäller rollerna mellan Stockholms stad och landstinget i jämförelse med relationen övriga kommuner och landstinget. Detta kan exemplifieras med de avgränsningar som finns idag för Stockholms stad när det gäller att få del av landstingets insatser som scenkonststödet och länsfunktionerna. I denna fråga ger utredningen inga förslag på förändring utan utgår från att Stockholm fortsättningsvis är en samverkande part som ska möta landstinget med egna resurser t.ex. vad gäller boknings- och subventionssystem för kultur i skolan. På denna punkt önskar Stockholm se en förändring. Utifrån ett barn- och ungdomsperspektiv är det diskriminerande att stadens barn inte kan få del av samma subventioner för scenkonst som övriga länets barn och unga får. Stockholm är en stark skattebetalare i länet och stadens kulturaktörer och medborgare bör få samma tillgång till landstingets insatser som övriga kommuner.

Tydligare strategisk, samordnande och aktiv roll i länet

Utredningen föreslår att landstinget ska inta en sammanhållande roll för kulturlivet över hela regionen och vara en plattform och samlande kraft för hela länet. Av de uppdrag som föreslås ser Stockholm följande som prioriterade.

- Att ta fram kunskapsunderlag som ger en samlad bild av det regionala kulturlivet såväl kvalitativt som kvantitativt.
- Övergripande ansvar utbildningsprogram för konstnärlig och kulturellkompetens i samarbete med FSKF och kulturlivets organisationer, Allianserna och Kulturarbetsförmedlingen (Målgrupp kulturaktörer och kulturtjänstemän)
- Utveckla regionala stöd- och samverkansformer för att stärka länets internationella profil
- Översyn av länsfunktionerna med fokus på behov, syfte, målgrupper, omfattning, organisering och huvudmannaskap. Här bör även finansieringen i relation till Stockholm ses över och balansen mellan länsfunktionernas insatser i Stockholm och övriga kommuner. I detta sammanhang behöver också Länsmuseets uppdrag förtydligas.

Hur en övergripande strategisk roll skulle kunna gestalta sig ser Stockholm som något oklart i förslaget. Här saknas ett förtydligande på vilket kulturpolitiskt mandat landstinget ska agera. Kommunerna är självständiga och gränsdragningen kan vara svår. Det kvarstår att förtydliga det regionalpolitiska ansvaret.

Rollen som utvecklare och samordnare av gemensamma resurser för länets kommuner är tydligare och också mer angelägen ur ett Stockholms perspektiv. Det är även det operativa uppdraget med stödgivning, uppföljning, kartläggning m.m.

Utveckling av det strategiska arbetet med kultur för barn och unga

Stockholm har lång erfarenhet av att arbeta strategiskt med barn- och ungdomskultur. För att effekter för målgrupperna ska uppnås och strategier ska bli verklighet förutsätter det att man också har tillgång till en operativ roll. Här ser kulturförvaltningen en komplikation i den strategiska rollen som föreslås då landstinget har ett begränsat mandat på den operativa nivån där barn och unga finns i vardagen. Skolan, fritidgårdarna, biblioteken och kulturskolorna är exempel på miljöer där det mötet mellan barn/unga och konst/kultur sker. Dessa verksamheter styrs utifrån kommunernas mål och prioriteringar.

Det finns en komplikation kring gränsdragningen mellan den kommunala uppdraget och det regionala som måste förtydligas. Utredningen föreslår

att landstinget ska ta på sig att vara ”länk mellan kulturlivet och skolans ombud och kultursekreterare”. Detta förslag ser Stockholm som orealistiskt, bara i Stockholm finns ca 500 kulturombud och 1 400 bokare för förskolan och skolan. Även förslaget om att Landstingets kulturförvaltning i samarbete med Stockholm stad ”bör underlätta bokning av skolföreställningar” är komplicerat utifrån att våra uppdrag ser olika ut.

En regional samordning av främjande insatser på barn- och ungdomskulturområdet ligger närmare tillhands. Att vara arrangör av gemensamma utbudsdagar och plattformar för kompetensutveckling är en roll som på ett bra sätt möter kommunernas och kulturaktörernas gemensamma behov. Likaså att stödja regionala strukturer för barn och ungdomskulturen och tillgången till kvalitativ konst och kultur för barn och unga.

Förändrad och tydligare stödstruktur

Utredningen visar på en viss samstämmighet med Stockholms översyn av stadens kulturstöd som genomförde 2011. Bland annat delar vi uppfattningen om behovet av

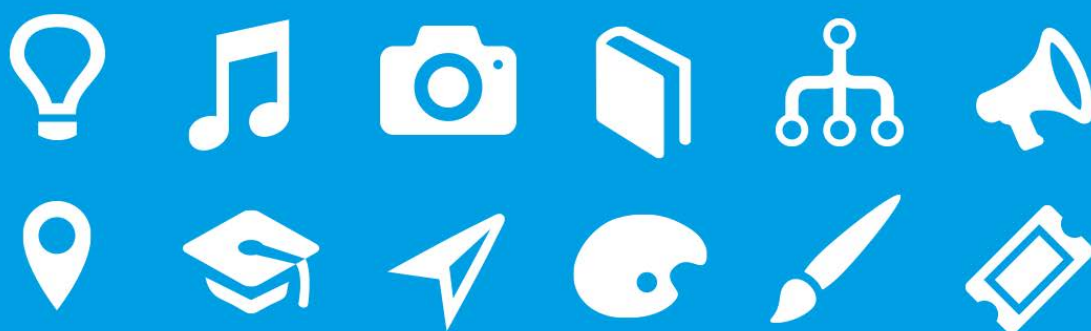
- Att förenkla och förtydliga stödstrukturerna.
- Att göra riktlinjer och syften tydliga och transparenta.
- Att kvalitetssäkra genom extern referensgrupp.
- Att öka dialogen i beredningsprocessen

Den modell för kulturstödet som utredningen föreslår kan på ett positivt sätt komplettera stadens stödsystem så att kulturens villkor stärks i hela regionen. Stöden har en samstämmighet vad gäller utveckling av konstnärlig kvalitet, ökad publik räckvidd samt att möta den ökade mångfald som växer fram både bland publik och bland konstuttryck. Att stödja lokala initiativ med regionalt intresse och kulturella aktiviteter över kommungränserna, som utredningen lyfter fram, är en tydlig inriktning för ett regionalt stöd som kulturförvaltningen ser positivt på. Kulturförvaltningen är också öppen för att möta förslagen om dialog kring vilka möjligheter det finns till viss samordning vad gäller ansökningsformalia och stöd till internationella samverkansprojekt

Stockholm den 10 augusti 2015

Berit Svedberg
Kulturdirektör
Stockholms Kulturförvaltning

Framtidens stöd

Rapport:

En översyn av Stockholms läns landstings kulturstöd

- Eric Sjöström, särskild utredare
- 11 juni 2015

Innehåll

Innehåll.....	2
Bakgrund	3
Sammanfattning	5
Samtal med kulturlivet – övergripande spaningar	9
Mina rekommendationer	12
En tydligare strategisk, samordnande och aktiv roll i länet.....	12
Utveckling av arbetet med kultur för barn och unga	16
Förändrad och tydligare stödstruktur	18
Bilaga: Nuvarande kulturstödsstruktur	21
Bilaga: Frågeställningar	26
Bilaga: Medverkande kulturaktörer	28

Rapportförfattaren Eric Sjöström är verksam som frilansande konsult och styrelseledamot i kultursektorn med uppdrag inom organisations- och verksamhetsutvecklingsfrågor. Han har tidigare varit VD för Folkoperan, chef och konstnärlig ledare för Kulturhuset i Stockholm och var av regeringen utsedd utredare för ”I samspel med musiken”, SOU 2010:12.

Stockholms läns landstings kulturförvaltning, Box 38204, 100 64 Stockholm
www.kultur.sll.se, registrator@kultur.sll.se

Bakgrund

I januari 2015 utsågs jag till särskild utredare av Stockholms läns landstings kulturförvaltning för att göra en översyn av stödet till kulturlivet med uppdraget att presentera en rapport sommaren 2015. Redan våren 2013 tog landstingets kulturnämnd initiativ till en översyn av nuvarande stöd och en beredningsgrupp med representanter för politiska partier tillsattes. I september 2014 gavs kulturförvaltningen i uppdrag att under perioden 2014-2015 bereda översynen vidare och under hösten 2014 arbetade enheten för kultur- och föreningsstöd internt i olika arbetsgrupper.

Mitt uppdrag har varit att, efter dialog med företrädare för länets kulturaktörer och kommuner, föreslå förändringar av mer principiell och strategisk karaktär för kulturförvaltningens framtida roll och inriktning samt förorda eventuellt nya och andra prioriteringar av stöd till kulturlivet. Syftet har varit att säkerställa relevansen av landstingets kulturstöd. De föreslagna förändringarna ska rymmas inom den av kulturnämnden fastställda budgetramen.

Utredningen är enbart inriktad på stöden till kulturlivet som handläggs av kulturstödsenheten inom kulturförvaltningen. Stödet inom filmområdet ingår inte i översynen eftersom en separat utredning görs inom förvaltningen. Stöden till förenings- och folkbildningsorganisationer och Stockholms Konserthus ingår inte heller i översynen.

Efter att rapporten presenteras den 11 juni 2015 och då tillgängliggörs på kulturförvaltningens hemsida, välkomnas synpunkter från länets kulturaktörer och kommuner fram till 21 augusti 2015. Därefter bereds förslagen vidare av kulturförvaltningen under hösten 2015.

Kort beskrivning av kulturförvaltningen i Stockholms läns landsting

Kulturförvaltningen arbetar på uppdrag av landstingets kulturnämnd. Huvuduppdraget är att främja ett fritt och tillgängligt kulturliv av hög kvalitet i hela Stockholms län med de fyra målområdena antagna av kulturnämnden: demokrati, jämställdhet, jämlikhet och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Stöd till kultur- och föreningslivet, konstnärlig gestaltning i vårdmiljö och kultur i vården är verksamhetens tre kärnområden.

Barn och unga är en prioriterad grupp som framförallt nås genom verksamhetsstöd till läns kulturfunktionerna Dans i Stockholms stad och län, Film Stockholm, Läns hemslöjds konsulenterna, Läns musiken i Stockholm, Regionbibliotek Stockholm och Stockholm läns museum samt genom de olika

kulturstöden. Kulturnämndens budget uppgår 2015 till 430 miljoner kronor, varav 92 miljoner avser kulturstöd.

Utöver den här utredningen om utformningen av kulturstöden framöver har kulturförvaltningen fler specialuppdrag från kulturnämnden. Man ska göra en kartläggning och översyn av hur länets olika filmaktörer samspelar med varandra, formulera en regional kulturstrategi som ska ingå i det regionala utvecklingsarbetet och utreda förutsättningarna för att införa kultursamverkansmodellen i Stockholms län. Inom programmet Kreativa Stockholm samordnar kulturförvaltningen frågor kring kreativa och kulturella näringar i länet tillsammans med länsstyrelsen och landstingets enhet för tillväxt, miljö och regionplanering.

Sammanfattning

Min ambition har varit att föreslå förändringar som stärker både kulturlivets och kulturförvaltningens position i hela länet. Jag har velat skapa utrymme för en mer offensiv hållning för landstingets konst- och kulturarbete genom en ändrad inriktning mot en nätverksskapande och strategisk roll för hela regionen, något som har efterfrågats av företrädare för både kulturliv och kommuner. Viktiga ledord för kulturförvaltningen framöver, som jag ser det, är större långsiktighet, ökad tydlighet och lyhördhet.

Baserat på synpunkter och tankar från ett hundratal olika kulturaktörer följer här ett antal rekommendationer beträffande kulturstödet som kan sammanfattas i tre inriktningar:

- en tydligare strategisk, samordnande och aktiv roll i länet
- utveckling av det strategiska arbetet med kultur för barn och unga
- en förändrad och tydligare stödstruktur

En tydligare strategisk, samordnande och aktiv roll i länet

Stockholms läns landstings kulturförvaltning bör inta en sammanhållande roll för kulturlivet över hela regionen och vara en plattform och samlande kraft för hela länet.

Stockholmsregionen är idag den enda del i landet som står utanför den statliga modellen för hur det nationella kulturstödet fördelas. Min uppfattning är att landstinget bör intensifiera och prioritera detta.

Dagens prioritering av stöd till kultur riktat mot barn och unga bör kvarstå enligt min uppfattning. Samtidigt måste man hitta en balans framöver så att kulturförvaltningens insatser när det gäller stödgivning och länskultur-funktionernas roll och arbetsinsatser blir relevanta för en större del av kulturlivet.

Kulturförvaltningen bör skaffa sig överblick genom inventering, statistik och kartläggning av hur kulturutbudet och tillgången till kultur ser ut över hela länet. Man bör stödja kommunerna mer aktivt i deras arbete med kulturfrågor för att stärka kulturens roll i kommunerna och även tillgodose behovet av konstnärlig och kulturell kompetensutveckling i hela länet genom ett utbildningsprogram.

Jag föreslår också att kulturförvaltningen ska utse regionala kulturnoder med treåriga uppdrag bland fria kulturaktörer, som har spetskompetens inom genrer som är i behov av större spridning. Man ska vidare intensifiera stödet

för internationella samarbeten genom att bistå med rådgivning, samordning och stöd.

Kulturnämnden rekommenderas att göra en förnyad översyn av länskulturfunktionerna för att utröna vilka konstområden som är i behov av en konsulentfunktion och hur arbetet och ägandeskapet ska organiseras.

Utveckling av arbetet med kultur för barn och unga

Kulturförvaltningen bör enligt mig stärka sin roll på ett mer övergripande och strategiskt plan gällande barn- och ungdomsfrågor. Jag föreslår att man tillsätter en strateg för barn- och ungdomsfrågor med ansvar för nätverkande, kunskapsbyggande, omvärldsspaning, kontakt med forskningsvärlden och inte minst att länka samman kulturlivet med kulturekreterare och skolans kulturombud.

Vidare bör man formulera en långsiktig barn- och ungdomsstrategi för att öka möjligheten för barn och unga att uppleva och ta del av kultur både i skolan och på fritiden oavsett var i länet man bor.

Jag föreslår också att man bör arrangera regionala utbudsdagar i ny form där kulturlivet kan möta kulturekreterare och skolornas kulturombud. Förutom att fungera som en plattform för att visa upp aktuellt verksamhetsutbud från kulturaktörer ska utbudsdagarna verka som kompetensutvecklings- och inspirationstillfällen för kommunernas beställare. Kulturförvaltningen bör i samarbete med Stockholm stad underlätta bokning av skolföreställningar, där man i dag arbetat med två helt olika system.

En förändrad och tydligare stödstruktur

Landstinget bör enligt mig fortsatt främja alla former av kultur och arbeta med både spets och bredd. I ett vidgat kvalitetsbegrepp bör man vid stödgivning ta hänsyn till originalitet, hantverksskicklighet, angelägenhet och även kontext.

Stödgivningen bör vara inriktad på att stödja lokala initiativ på kultur- och konstområdet, som är av regionalt intresse, och att stödja kulturella aktiviteter över kommungränserna. Regionalt intresse och därmed kriterier vid anslagsgivning kan formuleras ur tre perspektiv: konststartsspecifikt, metodmässigt och utifrån spridningsaspekt.

Jämfört med dagens nio olika stödformer är en tydligare och förändrad stödstruktur önskvärd. Jag föreslår att man framöver har två olika typer av stöd; dels regionala verksamhetsstöd, dels projektstöd av engångskaraktär.

De regionala verksamhetsstöden bör således i fortsättningen vara treåriga och åtföljas av ett uppdragsavtal där uppdrag, förväntningar och vilken regional

roll man har formuleras i nära dialog och med stor hänsyn till respektive kulturaktörs unika särart.

Projektstöden bör utvecklas till att även gälla regionala turnéer, projekt där professionella kulturskapare möter amatörer och deltagardrivna kulturprojekt med starkt medborgarperspektiv och tvärsektoriell utgångspunkt.

En bred, mångsidig referensgrupp bör införas för att säkerställa spetskompetens och specialkunskap vid all stödgivning framöver. Syftet är att stärka kulturnämndens kvalitativa bedömning av ansökningar.

Kulturförvaltningen bör framöver arbeta med en process- och dialoginriktad handläggning och även initiera en samordning av ansökningsformalia med Statens kulturråd och Stockholms stad.

Tillvägagångssätt

I direktiven till utredningen ingick att översynen skulle göras i dialog med länets kulturaktörer och företrädare för kommunerna i länet. Inbjudan till rundabordssamtal utgick till cirka 150 kulturorganisationer. I huvudsak har mötena ägt rum ute på plats hos de olika kulturaktörerna.

Önskemålet var att föra samtal med en heterogen samling av länets kulturaktörer inom alla konstområden, både stora och små nuvarande stödmottagare och de som idag inte får eller söker stöd från kulturförvaltningen. Samtal har även förts med kulturchefer och kulturesekreterare i länets kommuner, ett urval kultursamordnare inom Stockholms stads stadsdelar och företrädare från bland annat Statens kulturråd, centrumbildningarna och Klys. Vid varje möte deltog även en handläggare från kulturförvaltningen.

Samtliga inbjudna har fått ett antal i förväg formulerade frågor, se sid 26, som handlar om landstingets roll inom kulturområdet. Det har också funnits möjlighet för var och en att lämna in svar på frågorna via kulturförvaltningens hemsida. Totalt har jag fört samtal med och/eller fått skriftliga synpunkter av närmare 140 personer/organisationer, se sid 28.

Samtal med kulturlivet – övergripande spaningar

De utskickade frågorna inför vårens rundabordssamtal rörde sig kring kulturförvaltningens roll framöver. Under rubriken "övergripande kulturspaning" berörde kulturaktörerna mer generella och allmänna synpunkter, som jag redogör för här nedan.

Samtliga är oerhört positiva över att kulturförvaltningen tar kontakt och aktivt efterfrågar kulturlivets synpunkter i samband med den här översynen. Man har längtat efter att landstinget tar en offensiv roll på kulturarenan – "Stockholm som region uppträder inte som region i kulturpolitiska frågor", som en av de intervjuade påtalade. Eller som en annan uttryckte det: "Vem ska lyfta blicken över kommungränserna i Stockholmsregionen om inte landstinget gör det?".

Rent generellt kan konstateras att många anser att kulturförvaltningens prioriteringar är diffusa och att man varit allt för osynlig. Flera aktörer anser att landstinget har för starkt fokus på stöd till barn och unga, vilket gör att kulturförvaltningen inte blir en samlande aktör för hela kulturlivet. Många uppfattar också att det inte är någon idé att söka ett större verksamhets- och produktionsstöd hos landstinget och att det råder brist på möjlighet att söka stöd för konstnärligt researcharbete.

Konstens och kulturens samhälleliga beröringspunkter berördes i samtalen. Kulturen erkänns visserligen fler sociala dimensioner, men det står inte i motsats till konstens egenvärde. Så kan man sammanfatta kulturlivets upplevelse av det omgivande samhällets syn på konst och kultur idag. Man ser det som parallella spår; dels upplevs det som att det finns en stark konsensus om konstens egenvärde i stort i samhället, dels att kultur och konst är en del av samhällsutvecklingen och välfärdssamhället, där konsten kan bidra till social sammanhållning, förbättrad folkhälsa, skolans måluppfyllelse, turistekonomi, ökad tillväxt, och andra aspekter.

Många poängterade att segregationen och samhällsklyftorna i länet ökar markant. Kulturlivet anser sig väldigt medvetet vara med och bidra till en starkare sammanhållning i samhället genom sin verksamhet – man ser sig som en aktiv del av samhällsbyggandet. Det är även fler aktörer än tidigare som tydligt arbetar normkritiskt och med aktivt mångfaldsarbete. Samtidigt är det fortsatt ojämnt vilka som har tillgång till eller tar sig tillgång till kulturlivet, både gällande upplevelser och aktivt deltagande. Och man frågar sig retoriskt hur det säkerställs att kulturlivet är relevant för alla invånare.

Stockholms län med de 26 kommunerna upplevs de facto som landets största och viktigaste konst- och kulturregion, med flest yrkesverksamma konstnärer

och kulturarbetare, flest kulturinstitutioner och flest fria aktörer. Man konstaterar också att länet representerar hela skalan från glesbygd till storstadsmiljö, med stora sociala och ekonomiska skillnader. Medan konsten, konstnärerna och publiken inte bryr sig om kommungränser, så är erfarenheten att det kan vara svårt att samarbeta över kommungränser av förvaltningstekniska och organisatoriska skäl. Landstingets kulturförvaltning har i uppdrag att ta fram en regional kulturstrategi och det arbetet upplevs som en möjlighet för att bättre se regionens möjligheter, utmaningar och utvecklingsområden.

Kulturens ställning på förvaltningsnivå i många kommuner och stadsdelar måste höjas, enligt flera röster. Många kulturaktörer är små och utspridda i länet – här ser man gärna att landstinget kan hjälpa till att knyta samman och skapa mötesplatser. Stöd från landstinget är en tydlig kvalitetsmarkör för verksamheter i olika kommuner.

En stor del av länets kulturaktörer vänder sig med sitt utbud till barn och unga. Det upplevs som väldigt svårt att nå ut till skolorna, trots satsningar inom Skapande skola. Många konstaterar att det är stor skillnad gentemot tidigare. Skolan efterfrågar inte kultur alls i samma omfattning nu för tiden. Idag är det helt beroende av att enskilda lärare i skolan tar initiativ och säkerställer att barn och unga möter kultur under skoltiden. Brist på tid och resurser i skolan, anges som förklaringar när kulturlivet frågar.

Utbudet av den kultur som erbjuds förskolor och skolor speglar enligt flera röster inte mångfalden av länets invånare. Det behövs en större bredd, där fler kulturer, traditioner och språk återspeglar barnens erfarenheter.

Kommunens kultursekreterare och skolans kulturombud upplevs av kulturlivet som oerhört viktiga aktörer för att tillgängliggöra kulturen i skolan och man ser väldigt positivt på att Stockholms stad anställer fler kultursekreterare. Den allmänna meningen är att kulturverksamheten i förskolan fungerar förhållandevis bra, det blir svårare ju längre upp i grundskolan man kommer. En stor komplikation i sammanhanget är att landstinget och Stockholms stad använder sig av två helt olika tillvägagångssätt och system för att uppmuntra till barns möte med professionell kultur i skolan, vilket anses försvårande både för skolorna och kulturlivet. Landstingets kulturnämnds scenkonststöd, där föreställningarna subventioneras, lyfts fram av flera som en framgångsrik modell.

Ett konstaterande som görs är att nya tider ställer nya krav på kommunernas kulturförvaltningar gällande hur man hanterar anslags- och stödgivning inom kulturområdet. Kommunernas kulturbudgeter ökar ofta inte i samma takt som andra politikområdets anslag. Dessutom konkurrerar konstuttrycken emellan

sig om kulturbudgeten, samtidigt som nya konstformer och nya aktörer uppstår. Invånare ställer högre krav på representation och delaktighet. Det är även svårigheter att nå invånare som inte organiserar sig i nuvarande strukturer, t.ex. de icke-föreningsaktiva ungdomarna.

Många ser landstinget som en helhet där kulturen borde ha ett direkt samband mellan de stora områdena kollektivtrafik och sjukvård. Man skulle välkomna satsningar på att tillgängliggöra och manifesteras länets rika konst- och kulturliv på bussar och pendeltåg, men också på de många allmänna utrymmena som finns på sjukhus och vårdcentraler.

Kulturlivet upplever att det är stark betoning på vissa modeord från offentliga anslagsgivare när det gäller anslagskriterier vid stödgivning; "nyskapande", "förnyelse" och "delaktighet" är vanligt förekommande bedömningsgrunder. Till exempel när det gäller begreppet "nyskapande" arbetar många verksamheter med ett långsiktigt kreativt utforskningsområde där de ser att nästa produktion är ett led i en längre process och att det inte alltid är lätt eller ens önskvärt att tala om "nyskapande". Kommunikationen från offentliga anslagsgivare kan upplevas av kulturaktörerna som att en enskild verksamhet eller ett projekt ska uppfylla alla kriterier – det upplevs som risk för likriktning inom kulturlivet och som hindrande för att utveckla sin särart om alla kulturaktörer ska uppfylla alla kriterier.

Slutligen kan man konstatera att den bland offentligt stödgivande verksamheter allmänt förekommande "projektifieringshetsen" i kulturlivet upplevs som utmattande. Som en av de intervjuade uttryckte sig: "Kulturarbetaren i högre utsträckning än tidigare måste lära sig navigera mellan företagare, filantroper, EU-pengar, fonder, statliga verk, stiftelser, mikrofinansiering, kulturbryggor, kulturmäklare, kommuner, landsting och lotterier"

Mina rekommendationer

Baserat på synpunkter och tankar från rundabordssamtalen och inskickat material följer här nedan ett antal rekommendationer beträffande Stockholms läns landstings kulturförvaltnings roll och uppgift framöver.

Rekommendationerna kan sammanfattas i tre inriktningar:

- en tydligare strategisk, samordnande och aktiv roll i länet
- utveckling av det strategiska arbetet med kultur för barn och unga
- en förändrad och tydligare stödstruktur

Inom varje huvudområde pekas en rad förslag på förändringar ut. Min bedömning är att flera av de föreslagna åtgärderna inte bör påverka nuvarande budget, medan ett antal av dem med all säkerhet kräver omprioriteringar.

En tydligare strategisk, samordnande och aktiv roll i länet

Stockholms läns landstings kulturförvaltning har alla möjligheter att stärka sin roll inom kultur- och konstområdena i länet. Landstinget har en naturligt övergripande roll gentemot länets 26 kommuner och bör svara för koordination, samordning och överblick på flera plan och inom olika områden. Man bör inta en sammanhållande roll för kulturlivet över hela regionen och vara en plattform och samlande kraft för hela länet.

Stockholmsregionen är idag den enda del i landet som står utanför den statliga modellen för hur det nationella kulturstödet fördelas. Vid rundabordssamtalen framkom från kulturlivets representanter en stark vilja att även Stockholm ska ingå i systemet. Det är allmänt omvittnat att framtagandet av kulturplaner i samband med kultursamverkansmodellens införande har fört upp kulturens roll på agendan i kommunerna i landet på ett annat sätt än tidigare. Min bedömning är att ett införande av kultursamverkansmodellen i Stockholmsregionen skulle stärka kulturens ställning i många av länets kommuner. Idag har kulturförvaltningen uppdraget att utreda förutsättningarna för ett införande av modellen i Stockholm. Min uppfattning är att man bör intensifiera och prioritera detta.

Dagens prioritering av stöd till kultur riktat mot barn och unga bör kvarstå enligt min uppfattning. Samtidigt måste man hitta en balans framöver så att kulturförvaltningens insatser när det gäller stödgivning och länskulturfunktionernas roll och arbetsinsatser blir relevanta för en större del av kulturlivet.

Inom området kulturella och kreativa näringar har kulturförvaltningen sedan 2013 ett sådant samordnande uppdrag. Förslag inom det området tas därför

inte in i denna rapport då arbetet pågår i samverkan med Länsstyrelsen, landstingets tillväxt- och regionplaneförvaltning och kommunrepresentanter.

Jag föreslår följande insatser:

- Kulturförvaltningen bör skaffa sig överblick genom inventering, statistik och kartläggning.

Idag saknas samlad information om länets kulturliv inom flera områden avseende utbud och delaktighet: publikvanor, tillgång till kulturupplevelser och kartläggning av kulturaktörer i kommunerna. Vilka får tillgång till – respektive inte tillgång till – kultur? Vilka konstområden är mindre gynnade i delar av länet och vilka speciella förutsättningar för respektive konstform finns det runt om i regionen? Hur säkerställs ett brett kulturutbud till många invånare? Här skulle kulturförvaltningen kunna fylla ett viktigt tomrum. Insamling av data och underlag bör göras i samråd med kommunerna, men även med övriga förvaltningar inom landstinget som berörs av kulturförvaltningens insatser. Kartläggningarna skulle utgöra ett viktigt strategiskt arbete för att stärka kulturlivet och på sikt förbättra invånarnas tillgång till ett rikt kulturutbud. För att synliggöra goda exempel och viktiga insatser runt om i länet och inspirera andra skulle landstinget till exempel kunna utse "Årets kulturkommun". Kulturförvaltningen bör också tydligare visa att man är stolt över de kulturverksamheter som finns i länet genom att synliggöra utbudet i olika informationskanaler.

- Kulturförvaltningen bör stödja kommunerna i deras arbete med kulturfrågor.

Kulturförvaltningen bör arbeta för att stärka kulturens och konstens ställning och påtala dess nödvändighet på flera plan: bland kommunpolitiker, inom stadsutveckling, bland social- och utbildningschefer och andra delar inom offentlig förvaltning, till exempel genom seminarier och debatter. Många kommuners kulturförvaltningar har inte resurser i form av personal eller verksamhetsmedel att göra detta. Här kan landstinget spela en avgörande roll för att samverka med kommunerna om hur man kan arbeta med kvalitetsmätning, metodutveckling eller kulturgaranti likt den så kallade Sörmlandsmodellen för barn i förskola och skola, för att nämna några områden – allt i syfte att stärka kommunernas ambition med sin kulturpolitik. Landstinget bör också verka för att upprätthålla och vidareutveckla nätverk bland länets kommunala kulturchefer och kultursekreterare.

- Kulturförvaltningen bör tillgodose behovet av konstnärlig och kulturell kompetensutveckling.

För mindre aktörer är möjligheterna till kompetensutveckling svårt att tillgodose. Många i kulturlivet har goda erfarenheter av kompetensutvecklingsprojektet Kulturkraft Stockholm, som finansierades av Europeiska Socialfonden och genomfördes 2012-2014 av Trygghetsrådet TRS. Förslaget är därför att kulturförvaltningen ger en aktör ett treårigt uppdrag att skapa ett program riktat mot både konstnärligt yrkesverksamma och kulturadministratörer i länet. Programmet kan innehålla kurser, inspirationsföreläsningar, frukostseminarier och halv- och heldagskonferenser med välrenommerade föreläsare. Innehållet kan vara både riktat till olika specifika yrkeskategorier och till en bredare krets.

Kompetensutvecklingsprogrammet, som bör vara långsiktigt, ska utformas i nära samarbete med kulturlivet, men förslagsvis också med FSKF, Föreningen Storstockholms kultur- och fritidschefer, som är den regionala samverkansorganisationen för kommunala förvaltningschefer inom kultur, idrott och fritid. Utbildningsprogrammet kan också fungera som nätverksskapande tillfällen för kulturlivet att mötas och inspirera till ökad samverkan kulturaktörer emellan.

- Kulturförvaltningen bör utse regionala kulturnoder med treåriga uppdrag bland fria kulturaktörer.

För att sprida kunskap om och främja olika spetsgenrer bör kulturförvaltningen utse ett antal regionala kulturnoder inom kulturlivet med treåriga uppdrag. Deras uppdrag blir att främja, bredda och stärka respektive konstform runt om i länet. De utvalda bör vara aktörer från det fria kulturlivet med specialkompetens inom genrer som är i behov av större spridning. I det regionala treåriga uppdraget ingår att arbeta för respektive genrens utveckling och spridning runt om i länet genom att verka gentemot olika arrangörer och kommuner. De utvalda aktörerna bör utföra sitt uppdrag i dialog med aktuell länskulturfunktion. I uppdraget ska också ingå att man med sin samlade kunskap och erfarenhet uppdaterar och utvecklar kulturförvaltningens kompetens inom aktuell genre. Uppdraget bör utformas i tät dialog med utvalda aktörer med individuell anpassning till respektive genres speciella förutsättningar.

- Kulturförvaltningen bör intensifiera stödet för internationella samarbeten.

Kulturförvaltningens befintliga stöd för internationella samarbeten är undanskymt idag. Vid rundabordssamtalen framkom att både kulturliv och kommuner efterfrågar rådgivning, samordning och stöd avseende internationella frågor. Kulturförvaltningen bör dels fungera som en

”ihopkopplande” aktör och bistå med att sammanföra projekt och idéer, dels bistå med garantimedel för samfinansiering till internationellt beviljade projekt som är av regional betydelse, men också med hjälp vid ansökningsförfarandet. Man bör också kunna ge mindre stöd till kontakt- och nätverksskapande resor, både för konstnärer, arrangörer och producenter från regionens kulturliv för att stimulera till nya internationella kontakter. För att stärka länets internationella profil bör landstinget se över eventuella samverkansmöjligheter med de kommuner, till exempel Stockholms stad och Botkyrka, som idag stödjer internationella samarbetsprojekt.

- Kulturnämnden bör initiera en förnyad översyn av länskulturfunktionerna.

En stor del av landstingets kulturstöd ges till de sex länskulturfunktionerna inom områdena film, dans, slöjd, musik, bibliotek och kulturarv där staten också är medfinansier. DIS/Dans i Stockholms stad och län och Film Stockholm har även ett uppdrag från Stockholms stad. Film Stockholm är den enda länskulturfunktion som sorterar direkt under kulturförvaltningen. Sammanlagt erhåller länskulturfunktionerna drygt 29 miljoner kronor ur kulturstödsbudgeten för 2015.

Länskulturfunktionerna har inte specifikt ingått i denna utredning. I rundabordsamtalen med kulturlivet har ändå verksamheterna spontant diskuterats, mycket beroende av att de är bland de få verksamheter, vid sidan av Stockholms Konserthus, som har landstinget om huvudfinansier. Därför väljer jag att ändå beröra dem översiktligt här.

Nuvarande organisations- och ägandestruktur gör att länskulturfunktionerna har möjlighet att tolka sina uppdrag väldigt olika. Sedan en utredning av länskulturfunktionerna gjordes 2013 av Arthur D. Little AB har samverkan med kommuner intensifierats och man har initierat flera gemensamma utvecklingsprojekt. Sedan 2015 finns även mer utarbetade och likartat lydande villkorsdokument upprättat gentemot kulturförvaltningen. Trots det upplevs flera av länskulturfunktionerna som osynliga och otydliga i delar av länet, både av kulturlivet och kommunerna.

Rent generellt kan man likställa landstingets länskulturfunktioner med sedvanlig konsulentverksamhet, som är vanligt förekommande i övriga landet. En konsulents främsta uppdrag handlar om att främja, stärka och utveckla aktuellt konstområde i regionen, främst för barn och unga. I uppdraget brukar ingå att bygga upp kontakter och nätverk mellan kulturinstitutioner, skolor, kommuner och yrkesverksamma. Man svarar ofta för kompetensutveckling och studiedagar för skolpersonal, stödjer projekt både med rådgivning och ekonomiskt samt bistår kulturlivet med samordning, konsultationer och informationsspridning. Konsulenterna finns till för att ge vägledning, skapa kontakter, utveckla projekt, inspirera, öka kunskapen och informera, på övergripande regional och med samarbeten på nationell nivå. Därutöver

erbjuder länskulturfunktionerna i Stockholms län subventionerade aktiviteter för barn och unga.

I andra landsting och regioner ligger ofta konsulentfunktionerna direkt under kulturförvaltningen och därmed kulturnämnden, med en möjlighet till tydligare styrning av verksamheten gentemot de kulturpolitiska målen, utan att för den skull vara operativa. Så är alltså inte fallet i Stockholms län där landstinget i huvudsak är finansär, med Film Stockholm som undantag.

I rundabordssamtalen uppstod spontant flera frågor kring länskulturfunktionerna i Stockholm. Hur kan de vara naturliga mötesplatser, nätverksarenor och kompetenscentra för kulturlivet och kommunerna, men också för lokala arrangörer, ideella krafter och föreningslivet? Vissa av länskulturfunktionerna har tydligt medborgarfokus – borde de istället rikta sina insatser mot kommunerna och kulturlivet och arbeta mer främjande? Gör den starka prioriteringen av verksamhet för barn och unga att konsulentfunktionerna inte blir det viktiga nav för länets olika kulturaktörer?

Flera framhöll i samtalen Regionbibliotek Stockholm och Film Stockholm som starka och viktiga aktörer inom sina respektive områden, medan det påtalades flera frågetecken kring flera av de andra länskulturfunktionerna. Det finns en otydlighet gällande vad kommuner och kulturliv kan förvänta sig av länskulturfunktionerna. Och: hur arbetar de med regional spridning, delaktighet inom sina konstområden, relevans och angelägenhetsgrad? Därutöver kan jag konstatera att den verksamhet som görs inte är synliggjord eller åtminstone inte i tillräckligt hög grad.

Ytterligare frågor i samtalen handlade om varför det inte finns en konstkonsulent och teaterkonsulent i Stockholms län. Redan 2009 gjordes en utredning kring inrättandet av en konstkonsulent, som skulle finansieras av Stockholms stad och landstinget. Konstkonsulentens grundläggande roll skulle vara att ha en koordinerande och samordnande funktion för att främja människors möte med professionell bildkonst, främst samtidskonst, med barn och ungdomar som prioriterad målgrupp. Förslaget drogs sedermera tillbaka.

Jag föreslår därför att kulturnämnden initierar en översyn av vilka konstområden som är i behov av en konsulentfunktion, vad deras uppgifter och fokus ska vara och – kanske viktigast av allt – hur arbetet och ägandeskapet ska organiseras.

Utveckling av arbetet med kultur för barn och unga

Redan idag prioriterar kulturnämnden stöd till kultur riktat mot barn och unga. Jag föreslår ingen förändring av den inriktningen. Kulturförvaltningen bör enligt mig snarare stärka sin roll på ett mer övergripande och strategiskt plan gällande barn- och ungdomsfrågor och jag har därför valt att markera detta genom att föreslå speciella insatser inom just detta område. Samtidigt bör man, för att skapa en större relevans för hela kulturområdet, bredda de aktuella stöden och uppgifterna för länskulturfunktionerna.

Jag föreslår följande insatser:

- Kulturförvaltningen bör tillsätta en strateg för barn- och ungdomsfrågor.

Rundabordssamtalen med kulturlivet och även med kommunernas kultursekreterare visar att det inte längre är självklart att barn och unga möter konst och kultur via skolan – trots den statliga satsningen på Skapande skola. Kulturförvaltningen bör därför axla ansvaret att samordna, främja och inspirera till ett ökat utbud av kultur i skolan och på fritiden.

Kulturförvaltningen ska enligt förslaget ha en strategisk och sammanhållande funktion i länet och bör tillsätta en strateg för barn och ungdom, med ansvar för nätverkande, kunskapsbyggande, omvärldsspaning, kontakt med forskningsvärlden och inte minst att länka samman kulturlivet med kultursekreterare och skolans kulturombud. Funktionen ska även kunna arbeta operativt med att stödja barn och ungas möten med kultur, bland annat genom att subventionera skolors resor till kulturarenor.

- Kulturförvaltningen bör formulera en långsiktig barn- och ungdomsstrategi.

Jag konstaterar att det ser väldigt olika ut när det gäller barn och ungas möjlighet att uppleva och ta del av kultur i skolan. I praktiken är det helt beroende av enskilda lärares egna initiativ och insatser. Vi vet också att det ser väldigt olika ut när det gäller tillgång till kultur utanför skoltid, beroende på ekonomi, föräldrars intresse, geografiska avstånd och en mängd andra faktorer. Kulturförvaltningen bör därför i dialog med kommunerna ta fram en långsiktig strategi för barn och ungas möjligheter att ta del av kultur; oavsett var man bor i länet. Arbetet med en strategisk plan skulle med all säkerhet stärka kulturens roll för barn och unga i kommunerna.

- Kulturförvaltningen bör arrangera regionala utbudsdagar i ny form.

Kulturförvaltningen har sedan ett antal år tillbaka arrangerat utbudsdagar där kulturaktörer främst inom scenkonstområdet kan möta beställare från kommun och skola. En samstämmig uppfattning från flera håll är att de har fungerat med varierande resultat, men att behovet ändå finns och upplevs som stort. Man bör därför skapa en ny typ av genreöverskridande regionala utbudsdagar där kulturlivet kan möta kultursekreterare och skolornas kulturombud. Förutom att fungera som en plattform för att visa upp aktuellt verksamhetsutbud från kulturaktörer ska utbudsdagarna verka som kompetensutvecklings- och inspirationstillfällen för kommunernas beställare. Utformningen av de regionala utbudsdagarna bör ske i samarbete med representanter från skola och kulturliv för att säkerställa att innehåll, upplägg och tidpunkt på året blir optimalt.

- Kulturförvaltningen bör i samarbete med Stockholm stad underlätta skolors möjlighet att ta del av kultur.

Stockholms stad och Stockholms läns landsting har idag bland annat olika bokningssystem för skolföreställningar, vilket gör det problematiskt för både kulturaktörerna och för skolorna. Parterna bör om möjligt hitta ett samordnat system för att underlätta för kulturlivet och för beställarna från kommunerna.

Förändrad och tydligare stödstruktur

Landstinget bör enligt min mening fortsatt främja alla former av kultur och arbeta med både spets och bredd där en mångfald av uttryck är utgångspunkt. I ett vidgat kvalitetsbegrepp bör man vid stödgivning ta hänsyn till originalitet, hantverksskicklighet, angelägenhet och även kontext – i vilket sammanhang ett projekt eller verksamhet pågår.

Stödgivningen bör vara inriktad på att stödja lokala initiativ inom kultur- och konstområdet, som är av regionalt intresse, och att stödja kulturella aktiviteter över kommungränserna. Även i fortsättningen ska utrymme ges för kultur av, med och för nationella minoriteter.

Regionalt intresse och därmed kriterier vid anslagsgivning kan definieras ur tre perspektiv:

- **Konstartsspecifikt:** en verksamhet eller ett projekt, som anses ha en konstartsspecifikt och unik betydelse för regionen ur ett konstpolitiskt perspektiv.
- **Metodmässigt:** en verksamhet eller ett projekt, som utgår från metoder som är relevanta för flera aktörer inom till exempel konstarnas utveckling, ökad samverkan, utveckling av publikarbete och ökad delaktighet.
- **Spridningsaspekt:** en verksamhet eller ett projekt, som gynnar en regional spridning av konst och kultur och därmed bidrar till regional sammanhållning.

Jämfört med dagens nio olika stödformer, se sid 21, är en tydligare och förändrad stödstruktur önskvärd. Jag föreslår att man framöver har två olika typer av stöd; dels regionala verksamhetsstöd, som i grunden ska vara treåriga, dels projektstöd av engångskaraktär utifrån vissa angivna ändamål.

Jag föreslår följande insatser:

- Kulturförvaltningen bör inrätta treåriga regionala verksamhetsstöd med upprättande av uppdragsavtal.

För att skapa möjligheter till större långsiktighet och främja konstnärlig utveckling bör landstinget inrätta regionala verksamhetsstöd som i fortsättningen ska vara treåriga. Organisation och verksamhet som kan komma i fråga är både för regionen viktiga kulturaktörer och paraplyorganisationer inom det konstpolitiska fältet. Kulturförvaltningen bör i

tät dialog med de aktörer som erhåller verksamhetsstöd över ett visst belopp ta fram ett uppdragsavtal där uppdrag, förväntningar och vilken regional roll man har formuleras i nära dialog och med stor hänsyn till respektive kulturaktörs unika särart. Uppföljning och utvärdering sker årligen.

- Kulturförvaltningen bör utveckla projektstöden.

Jag ser behov av fler riktade projektstöd som uppmuntrar till landstingsspecifika viktiga insatser inom kulturområdet där delaktighet och tillgänglighet står i fokus.

Stöd bör framöver även kunna ges till projekt där följande premieras:

- Regionala turnéer: projekt där kulturevenemang sprids till flera kommuner i länet, till exempel turnéslingor som involverar minst tre kommuner.
- Proffs möter amatör: projekt som inkluderar samverkan mellan professionella kulturaktörer och amatörer i till exempel communityprojekt och kollektiva skapande-processer.
- Deltagardrivna kulturprojekt: projekt där kulturella skapandeprocesser med starkt medborgarperspektiv och tvärsektoriell utgångspunkt är ledord.
- Jag föreslår vidare att det särskilda skärgårdsstödet kvarstår liksom scenkonststödet. Scenkonststödet skulle också kunna tjäna som modell för andra konstuttryck.

- Kulturförvaltningen bör inrätta referensgrupp vid all stödgivning.

En bred, mångsidig referensgrupp bör införas för att säkerställa spetskompetens och specialkunskap vid all stödgivning framöver. Ledamöterna samt ordförande utses förslagsvis på tre år. Syftet är att stärka kulturnämndens kvalitativa bedömning av ansökningar.

- Kulturförvaltningen bör arbeta med en process- och dialoginriktad handläggning.

Idag upplever kulturlivet att kulturförvaltningen i hög grad gynnar siffror och statistikuppgifter både vid ansökan och vid återrapportering, medan den konstnärliga visionen och den egna analysen av den genomförda verksamheten inte efterfrågas i lika hög grad. Kulturaktörerna efterfrågar en annan närhet till och dialog med handläggarna – man efterlyser en aktiv kulturförvaltning med låga trösklar. I samtalen framhålls ofta Region Skåne, Västra Götalandsregionen, men också Allmänna arvsfonden och Postkodlotteriets kulturstiftelse som goda exempel på aktörer med en process- och dialoginriktad handläggning av kulturstöd.

- Kulturförvaltningen bör initiera en samordning av ansökningsformalia med Kulturrådet och Stockholms stad.

Många kulturaktörer söker stöd hos både Statens kulturråd och Stockholms stad, vid sidan av landstinget. Jag rekommenderar därför att de tre offentliga anslagsgivarna samordnar viss formalia kring både ansöknings- och återrapporteringsförfarandet går till; hur och när anslag ska sökas, samstämmighet kring åldersindelningar, vilken tid på året man söker och om möjligt vilka uppgifter som efterfrågas.

Bilaga: Nuvarande kulturstödsstruktur

Landstingets kulturnämnd stöder kulturverksamhet som kommer alla invånare till godo. Kultur till barn och unga prioriteras. Kulturnämnden beslutar hur mycket pengar som ska fördelas och till vad. Kulturförvaltningen arbetar sedan med fördelningen av kulturstöd utifrån politiska direktiv. Det finns idag nio olika sökbara kulturstöd som bereds av handläggare inom kulturstödsenheten inför beslut av kulturnämnden.

Verksamhetsstöd till regional kulturverksamhet

Stockholms läns landsting vill genom verksamhetsstöd till regional kulturverksamhet ge ett långsiktigt ekonomiskt stöd till verksamheter som håller hög kvalitet och som har stor betydelse för Stockholms läns kulturliv. Stödet kan sökas en gång per år, på hösten, och avser nästkommande års verksamhet.

Verksamheter med kontinuerlig kulturverksamhet i Stockholms län kan söka. Verksamheten ska ha funnit minst ett år och det är ovanligt att verksamhetsstöd fördelas till de som inte tidigare erhållit Kulturstöd till kontinuerlig verksamhet. En stor del av stödet fördelas till länskulturfunktionerna DIS/Dans i Stockholms stad och län, Film Stockholm, Läns hemslöjds konsulenterna, Läns musiken i Stockholm, Regionbibliotek Stockholm och Stockholms läns museum.

Man kan söka för kontinuerlig verksamhet inom alla konstområden som har en tydlig förankring i länet, antingen att den genomförs inom hela länet eller att man tydligt kan påvisa att deltagare och publik kommer från hela länet.

Verksamheten ska uppfylla minst något av följande syften: verka för barn och ungdomar, verka för att bevara kulturarvet, bevara och utveckla kulturtraditioner, värna om de mångkulturella inslagen i kulturlivet och/eller värna om samt förmedla konstnärligt skapande verksamhet. Beslut om stöd över 150 000 kr fattas av kulturnämnden. Stöd upp till 150 000 kronor fattas av förvaltningschefen på delegation från kulturnämnden. I budgeten för 2015 uppgår stödet till 61 310 000 kronor.

Kulturstöd till kontinuerlig eller tillfällig verksamhet

Stockholms läns landsting vill genom kulturstöd till kontinuerlig eller tillfällig verksamhet bidra till ett rikt kulturutbud med hög kvalitet i hela Stockholms län. Projekt eller verksamhet som vänder sig till åldersgruppen 6-25 år prioriteras. Stödet kan sökas tre gånger per år. Juridisk person (föreningar, bolag, stiftelser etc) och enskild firma kan söka.

Stödet riktar sig till publika projekt eller verksamheter av hög kvalitet inom alla konstområden. Projektet eller verksamheten ska vara öppen för allmänheten och ha en regional betydelse för Stockholms läns kulturliv.

Projektet eller verksamheten ska hålla hög konstnärlig kvalitet och främja konstnärlig och kulturell förnyelse. Vidare ska projektet/verksamheten vara öppet för allmänheten och vara angelägen för Stockholms län. Projekt eller verksamheter som når målgruppen 6-25 år prioriteras. Likaså bedöms hur man når angiven målgrupp, projektet/verksamhetens ekonomiska rimlighet och den geografiska spridningen i länet. Beslut om stöd över 150 000 kronor fattas av kulturnämnden. Stöd upp till 150 000 kr fattas av förvaltningschefen på delegation från kulturnämnden. I budgeten för 2015 uppgår stödet till 11 125 000 kronor.

Projektstöd kultur i skärgården

Enligt det skärgårdspolitiska programmet vill landstinget satsa på en levande skärgård, att människor ska kunna bo och verka i skärgården på rimliga villkor, värna miljö och kulturmiljö samt att skärgården utvecklas som rekreationsområde. Det ekonomiska stödet till kultur i skärgården har funnits sedan mitten av 1970-talet och är främst till för den bofasta befolkningen på 15 öar i skärgården. Sedan år 2000 fördelas medlen som projektstöd. Juridisk person (föreningar, bolag, stiftelser etc) och enskild firma kan söka, liksom kulturkommittéerna på Björkö/Arholma, Blidö/Yxlan, Husarö, Ingmarsö, Ljusterö, Muskö, Möja, Nämdö, Ornö, Runmarö, Rådmansö, Sandhamn, Singö, Svartsö och Utö.

Man kan söka för kulturprogram och kulturprojekt, inom alla konstområden. Ansökan bedöms utifrån projektets inriktning mot bakgrund av landstingets skärgårdspolitiska program, om projektet vänder sig till barn och unga, om projektet genomförs under höst, vinter eller vår och om man eftersträvar samverkan med folkrörelser och kommuner för att bättre utnyttja befintliga resurser, där så är möjligt. Beslut om stöd fattas av förvaltningschefen på delegation från kulturnämnden. I budgeten för 2015 uppgår stödet till 500 000 kronor.

Projektstöd kultur i vården

Stockholms läns landsting vill genom Projektstöd Kultur i vården bidra till att vårdtagare, personal och anhöriga ska få en verksamhet som är återkommande. Projekten ska erbjuda ett så varierat utbud som möjligt och stor vikt läggs vid aktivt deltagande. Stödet kan sökas fortlöpande under året och fördelas ut så länge medel finns kvar.

Juridisk person (föreningar, bolag, stiftelser etc) och enskild firma kan söka. Man kan söka för kulturprogram, inom alla konstområden, som riktar sig till barn och unga på barnsjukhusen, till de äldre eller psykiskt sjuka som vistas på landstingets enheter.

Projekten ska ses som ett komplement till programkatalogen Kultur i vården. Stor vikt läggs vid aktivt deltagande. Projekten måste vara förankrade hos någon landstingsfinansierad verksamhet. Stöd ges inte till ordinarie Kultur i vården-program eller till personalutbildning. Beslut om stöd över 150 000

kronor fattas av kulturnämnden. Stöd upp till 150 000 kronor fattas av förvaltningschefen på delegation från kulturnämnden. I budgeten för 2015 uppgår stödet till 1 600 000 kronor.

Projektstöd Ung aktiv kultur

Projektstödet Ung aktiv kultur är ett engångsstöd med syfte att barn och unga i Stockholms län ska få uttrycka sig genom eget skapande och ha möjlighet att driva egna kulturprojekt.

Juridisk person (föreningar, bolag, stiftelser etc) och enskild firma, skolor och kommuner kan söka. Man kan söka för kulturprojekt inom alla konstområden där de medverkande är i åldern 6-25 år och bosatta i Stockholms län. Projekten ska genomföras i Stockholms län och påbörjas tidigast när beslut fattas - man kan inte få stöd retroaktivt.

Stödet fokuserar på projekt som genomförs på fritiden. Projekt som unga själva tagit initiativet till och/eller driver prioriteras, men inget hindrar att vuxna hjälper till med ansökan och genomförande. Vidare prioriteras projekt som ägs av andra organisationer än kommunal förvaltning eller skola. (För kulturprojekt som genomförs under skoltid finns möjlighet att söka stöd från Kulturrådet genom Skapande skola.) Kulturförvaltningen strävar i sin bedömning efter att sprida stöden på olika konstområden och olika platser i länet.

Kulturnämnden har delegerat till kulturförvaltningens chef att ta beslut om stöd till Ung aktiv kultur. Beslutet fattas efter utlåtande från handläggare vid förvaltningens enhet för kultur- och föreningsstöd. I budgeten för 2015 uppgår stödet till 1 800 000 kronor.

Scenkonststöd

Stockholms läns landsting vill att barn och unga i länet ska få se bra scenkonst. Scenkonststöd kan lämnas till teater-, dans-, mim-, cirkus- och gränsöverskridande scenkonstgrupper som turnerar med föreställningar för barn, unga och familjer eller som arbetar med projekt där uppsökande verksamhet och föreställningar ingår. Årligen fördelar kulturnämnden scenkonststöd till 35-45 scenkonstgrupper. Stödet söks på hösten och beslut tas av kulturnämnden preliminärt i februari och avser kommande läsår.

Föreställningarna skall vara av ett format som gör det möjligt att turnera. I undantagsfall kan föreställningar spelas på scenkonstgruppens egna fasta scen. Dans- och cirkusgrupper skall i första hand vända sig till DIS/Dans i Stockholms stad och län (dans- och cirkuskonsulenterna) som har uppdrag från landstinget att sköta subventioner inom dans och cirkus. Musikteatergrupper skall i första hand söka samarbete med Länsmusiken i Stockholms län som har länsuppdrag att sprida levande musik i olika genrer till barn och unga. Juridisk person (föreningar, bolag, stiftelser etc) och enskild firma kan söka.

Vid bedömning av ansökningar beaktas vilka målgrupper föreställningarna och projekten vänder sig till, efterfrågan från kommunerna, konstnärliga aspekter, ekonomiska aspekter, gruppernas möjlighet att turnera, var i länet grupperna hör hemma.

Kulturförvaltningen samarbetar med 25 kommuner i Stockholms län. Länets kommuner har möjlighet att lämna synpunkter på ansökningarna. Beslut om Scenkonststöd fattas av Kulturnämnden efter utlåtande från kulturförvaltningen. I budgeten för 2015 uppgår stödet till 10 425 000 kronor.

Stöd för att öka tillgänglighet till kultur för personer med funktionsnedsättning

Stockholms läns landsting vill att kulturen i länet ska vara tillgänglig för så många som möjligt. Stöd kan sökas för att öka tillgängligheten så att personer med funktionsnedsättning har möjlighet att ta del av olika kulturutbud. Stödet kan sökas tre gånger per år som komplement samtidigt som ansökan till Kulturstöd till kontinuerlig eller tillfällig verksamhet. Stödet uppgår till högst 20 000 kronor per projekt. Juridisk person (föreningar, bolag, stiftelser etc) och enskild firma kan söka.

Ansökan kan avse till exempel syntolkning, teckentolkning, anpassade visningar för personer med olika funktionsnedsättning, extra kostnad för hyra av publik lokal för extra föreställningar med bättre tillgänglighet och hörselteknisk utrustning. Stödet kan inte sökas till ombyggnationer av lokaler eller fasta tekniska installationer. Stödet kan endast beviljas till de som också beviljas kulturstöd till kontinuerlig eller tillfällig verksamhet. Stödet rymms inom ramen för kulturstöd till kontinuerlig eller tillfällig verksamhet.

Stöd till hälsopedagogisk kulturverksamhet

Stockholms läns landsting vill genom stöd till hälsopedagogisk kulturverksamhet erbjuda barn och unga i Stockholms län program där kulturen och pedagogiken är medel för att stärka hälsan. Stödet kan sökas en gång per år, på hösten, och avser projekt som ska genomföras följande läsår.

Juridisk person (föreningar, bolag, stiftelser etc) och enskild firma kan söka.

Hälsopedagogisk kulturverksamhet ska inriktas på en viss åldersgrupp inom åldrarna 6-18 år och vara kostnadsfri för deltagarna. Den ska hålla hög konstnärlig och pedagogisk kvalitet samt bygga på ett hälsofrämjande perspektiv. Vidare ska verksamheten inkludera metodutveckling där kulturen och pedagogiken är medel för att stärka hälsan. Kulturprogrammen ska ha ett tydligt barnperspektiv där temat presenteras så att alla barn, oavsett kön och bakgrund, kan känna igen sig. Programmen ska innebära ett stöd för skolpersonalen i att tillsammans med eleverna arbeta hälsofrämjande på skolan och bygga på delaktighet, lekfullhet, processtänkande och långsiktighet. Det är också viktigt att verksamheten har förankring i adekvat forskning och utveckling avseende ungas situation i samhället.

Beslut om stöd över 150 000 kr fattas av kulturnämnden. Stöd upp till 150 000 kronor fattas av förvaltningschefen på delegation från kulturnämnden. I budgeten för 2015 uppgår stödet till 7 200 000 kronor.

Stöd till internationella samarbeten

För att underlätta för kulturorganisationer i Stockholms län att söka stöd till kulturprojekt utanför

Sverige har kulturförvaltningen inrättat en samordningsfunktion. Hit kan man vända sig med en projektidé och behöver hjälp att hitta finansieringskällor. Man tar även emot ansökningar om medfinansiering till internationella samarbetsprojekt. I första hand riktar sig stödfunktionen hos kulturförvaltningen till mindre kulturorganisationer som har sin verksamhet förlagd i Stockholms län.

Förutsättningar för att söka medfinansiering till internationella samarbetsprojekt hos landstinget är att man bör ha bekräftad finansiering från minst en källa utanför Sverige, t.ex. ett EU-stöd, som kräver en nationell medfinansiering, en stark projektidé med kulturinriktning, en aktivitet som kommer invånarna i Stockholms län tillgodo och gärna ett projekt med fokus på barn och unga 6-25 år. I budgeten för 2015 uppgår stödet till 1 300 000 kronor.

Bilaga: Frågeställningar

Nedanstående frågor skickades ut till alla inbjudna kulturaktörer inför rundabordssamtalen och låg till grund för diskussionerna. Frågorna publicerades tidigt också på kulturförvaltningens hemsida och var tillgängliga för intresserade aktörer att besvara.

1. Utifrån din verksamhet och din roll i organisationen, vad är din övergripande kulturspaning 2015 och framåt för en växande och kreativ region? (T.ex. om kulturens roll i samhällsutvecklingen, konstarnas utveckling, medborgarperspektivet, publikvanor, finansieringskällor, delaktighet, kommunikation?)
2. På vilket sätt upplever du att landstingets kulturpolitiska ansvar skiljer sig från andra aktörers – främst på kommunal men också på statlig nivå?
3. Inom vilka konst- och kulturpolitiska områden skulle landstingets kulturförvaltning kunna ha en mer strategisk roll (som komplement till insatser på statlig och kommunal nivå)?
4. Vad innebär det regionala perspektivet för din organisation och hur skiljer det sig från ett lokalt/kommunalt? Kan ett regionalt uppdrag definieras för din organisation? Om ja, i så fall hur?
5. Idag stödjer landstinget det professionella kulturlivet genom vissa stödformer (bl.a. verksamhets- och projektstöd) och länsinvånarnas delaktighet/egna skapande genom andra (bl.a. förenings- och folkbildningsstöd och Ung Aktiv Kultur). Finns det skäl att alltid göra åtskillnad mellan den egna delaktigheten och det professionella utbudet?
6. Samtliga kulturpolitiska aktörer idag prioriterar kultur för, av och med barn och unga. Ser du att landstinget skulle kunna ha en mer samordnande strategisk roll som stödjer barn- och ungdomskultur och hur skulle den i så fall se ut?
7. Kulturpolitiska insatser syftar både till att tillgängliggöra kulturen och till att stödja konstnärlig utveckling. Hur skulle landstingets kulturpolitiska insatser inom området konstnärlig utveckling kunna se ut?
8. Kulturlivets internationalisering är prioriterad. Idag bistår kulturförvaltningen både med information om stöd och ibland med kompletterande stöd för projektet som beviljats EU-medel. Hur ser du att förvaltningens roll skulle kunna se ut?

9. Hur ser du på landstingets ansvar inom ett brett kulturarvsbegrepp? Vad anser du är kännetecknande för regionens kulturarv?

Bilaga: Medverkande kulturaktörer

Nedanstående företrädare för olika kulturaktörer har medverkat vid vårens rundabordssamtal:

Josefine Alfredsson	Arkeolog 8
Danjel Andersson	MDT
Agneta Attling	Dockteatern Tittut
Rebecka Asshoff	Oktoberteatern
Veronica Bedecs	Pantomimteatern
Linda Beijer	Manegen
Ragnar Berthling	Musikcentrum Öst
Ola Bjerding	Länsmusiken i Stockholm
Joakim Blendulf	Film Stockholm
Peter Bothén	Riksförbundet för folkmusik och dans
Helena Bunker	Stoff, Stockholm Fringe Festival
Ida Burén	Intercult
Cristina Caprioli	ccap
Agneta Danielsson	Järfälla kommun, Järfälla kultur
Louise Dyhlén	Index
Margreth Elfström	Danscentrum
Åse Eliesen	Konstnärscentrum Öst
Fanny Enberg	Turteatern
Marie Ehrenbåge	Stockholms stad, Farsta stadsdelsförvaltning
Anne-Sofie Ericsson	SITE
Anders Eriksson	Finlandsinstitutet
Monica Eriksson	Stockholms läns bygdegårdsdistrikt
Ulrika Eriksson-Nilsfors	Stockholms stad, Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning
Christine Floderer	Zirkus Lokomotiv
Emelie Florin	Konstnärernas Kollektivverkstad
Rebecca Forsberg	RATS Teater
Marie-Louise Franzén	Konsthantverkscentrum
Anders Frennberg	Cirkus Cirkör
Inge Frisk	Sameföreningen i Stockholm
Lotta Gahrton	Lotta Gahrton Prod.
Margareta Grahn	Sollentuna kommun, kultur- och fritidskontoret
Tove Sandahl Fransson	Huddinge kommun, kultur- och fritidsförvaltningen
Krister Hansson	Regionbiblioteket
Emma Hedin	Kulturhuset i Ytterjärna
Annika Hedman	Hedmans Teater
Pernilla Hellman	Botkyrka kommun, kultur- och fritidsförvaltningen
Louise Hellstrand	Forum Nutidsplats för kultur
Jonas Holmberg	Oktoberteatern
Bengt Höjer	Folkkulturcentrum
Yvonne Jacobsson	Judiska museet
Jenny Johannesson	Solna stad, kultur & evenemang
Therese Jonasson	Turteatern
Staffan Jonsson	Södertälje kommun, kultur- och fritidskontoret
Pernilla Järveroth	Vallentuna kommun, kultur- och fritidsförvaltningen
Jonas Kahnlund	Unga Klara
Rani Kasapi	Botkyrka kommun, kultur- och fritidsförvaltningen
Isabelle af Klintberg	Centrum för dramatik
Maria af Klintberg	Teater Sláva
Jaan Kolk	KLYS
Jukka Korpi	UusiTeatteri
Pia Kronqvist	Folkoperan
Minna Krook	Minna Krook Dans
Linda Kulle	Kullehusteatern
Annelie Kurttila	Stockholms läns museum

Signe Landin	DIS/Dans i Stockholms stad och län
Camilla Lien	Skärgårdsmuseet
Jan Lindo	Almgrens sidenväveri och museum
Patrik Liljegren	Stockholms stad, kulturförvaltningen
Carl Liungman	KLYS
Fredrik Ljungestig	Haninge kommun, kultur- och fritidsförvaltningen
Anders Lorentzon	Teatercentrum Östra
Elisabet Lunde	Ekerö kommun, kultur och fritid
Sara Lönnroth	Transit
Ulrica Källén Löreljus	KLYS
Leif Magnusson	Mångkulturellt centrum
Gita Malik	Orionteatern
Benny Marcel	Nordisk Kulturfond
Cecilia Meeuwisse	Teater Pero
Martina Montelius	Brunnsgatan Fyra
Gunilla Muhr	Centrum för fotografi
Calle Nathansson	Folkets Hus och Parker
Torbjörn Neiman	Järfälla kommun, kultur-, demokrati- och fritidsförvaltningen
Bo Nilsson	Eric Ericson International Choral Centre
Carina Nilsson	Teater Pero
Magnus Nordberg	Nordberg Movement
Siri Nyke	Unga Tur
Anders Olofsson	Översättarcentrum
Susanne Olsson	Täby kommun, kulturenheten
Anna Larsdotter Persson	Eric Ericson International Choral Centre
Ann Pettersson	Stockholms läns hembygdsförbund
Teresia Pettersson	Dramalabbet
Marianne Pihl	Ideell kulturallians
Peter Pontvik	Stockholm Early Music Festival
Pontus Raud	Supermarket
Camilla Reppen	Arkeolog 8
Mika Romanus	Statens kulturråd
Tuula Rusanen	Järfälla kommun, Järfälla kultur
Leif Rönngren	Östra Folkets Hus och Park-regionen
Tove Salmgren	koreograf
Lizzie Oved Scheja	Föreningen för judisk kultur i Sverige
Katja Seitajoki	Arena Baubo
Andreas Sohlberg	Slöjd Stockholm/Länshemslöjdskonsulenterna
Lisa Spets	ZebraDans
Marie Spörnly	CircoNova
Karin Starre	Audiorama
Annika Styrke	Utmana
Birgitta Sundberg	Fria Teatern
Berit Svedberg	Stockholms stad, kulturförvaltningen
John Svensson	Lidingö kommun, kultur- och fritidsförvaltningen
Ylva Törnlund	Zirkus Lokomotiv
Moa Wester	Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet
Signe Westin	Statens kulturråd
Hedvig Wiezell	Tensta Konsthall
Carin Wiklund	Utmana
Teshome Wondimu	Selam
Fredrik Wahlstedt	WELD
Lena Yxner	Teater Tre
Lena Åberg Frisk	Stockholm Jazz Festival, Fasching
Per Åhlund	Fylkingen
Elisabeth Åström	Haninge kommun, kultur- och fritidsförvaltningen
Tjälve Öhman	Ö-teatern

Skriftliga synpunkter har inkommit från nedanstående:

Rebecka Asshoff	Oktoberatern
Jessica Andersson	Föreningsarkiven Stockholms län
Ragnar Berthling	Musikcentrum Öst
Lina Browall	Täby kommun, kultur och fritid
Åsa Elieson	Konstnärscentrum Öst
Måns Erlandson	Avart dans & rörelse
Anders Frennberg	Cirkus Cirkör
Juhani Haapasaari	SFRF, Stockholmsdistriktet
Haroun	Vibbarna
Petra Hjortensjö	
Marika Holm	förskolan Torget, Rinkeby
Sofia Joons	Stallet/Riksförbundet för folkmusik och dans
Cecilia Josefson	
Susan Karlkvist	ErgoLiv
Maria Lindeberg	Haninge kommun, kultur- och fritidsförvaltningen
Fredrik Lindstål	arrangör och kulturpolitiker
Anders Lorentzon	Teatercentrum Östra
Andreas Lundquist	Stockholm Makerspace
Leif Magnusson	Mångkulturellt centrum
Annica Malmberg	Stockholms stad, Skärholmens stadsdelsförvaltning
Beata Mannheimer	Filmregion Stockholm-Mälardalen
Agneta Mogren	Tempo dokumentärfestival
Gunilla Nordlund	Vox Pacis – Fredens röst
Charlotte Rider Norlander	Kulturfyren
Kristina Nyman	Haninge kommun, kultur- och fritidsförvaltningen
Ingrid Olterman	Dan Tai
Katarina Rosenback	Amatörteaterns Riksförbund, ATR Stockholm
Johan Rosengren	Läns och Riksnytt/SRF Stockholms och Gotlands län
Kristina Roth	Läns och Riksnytt/SRF Stockholms och Gotlands län
Tuula Rusanen	Järfälla kommun, Järfälla kultur
Leo Spauls	Dr. Benway presenterar/Benway nöjesproduktion AB
Maria Söderlund	Österåkers kommun, kultur- och fritidsförvaltningen
Fred Taikon	É Romani Glinda
Christina Tingskog	RERE
Ulla-Carin Winter	Grafiska Sällskapet

Från Stockholms läns landstings kulturförvaltning medverkade följande:

Eva Bergquist	förvaltningschef
Eva Englund	handläggare
Lotti Fred	samordnare
Raluca Mihiu	handläggare
Kerstin Olander	samordnare
Agneta Olofsson	handläggare
Kristina Solberg	handläggare
Karin Sundequist	handläggare
Elisabeth Wengström	enhetschef, Konst i landstinget
Margareta Wennerberg	handläggare
Mia Zeack	projektledare, Konst i landstinget